

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; felévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felelősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

MÁRK ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Megkezdődtek a közigazgatási választások.

A közigazgatási választások első etapja megkezdődött a vármegyei tanácsstagok megválasztásával.

Hogyha összehasonlítást vonunk a nemzeti parasztpárti kormány uralomrajutásakor első és mostani második választási küzdelme között, meg kell állapítanunk, hogy az első választások a legteljesebb rend és fegyelmeztség, míg a mostani választások már bizonyos kilengések mellett vezetődtek le. Pedig megfordítva kellett volna, hogy ez megtörténjék, már amennyiben az erőszakosságoknak a legkisebb erkölcsi alapja is volna.

Régi gyakorlat és tapasztalat bizonyítja ugyanis, hogy kormányváltásoknál a kormányok mindig uralomrajutásuk utáni első választásokba szoktak teljes vehemenciával belefeküdni azért, hogy a kormányzáshoz szükséges parlamenti többségüket megszerezzék.

A kormányoknak ilyenkor meg kell küzdeniök még a bukott kormány visszamaradt erkölcsi és anyagi erősségeivel, a hatalomból kiesettek politikai és erkölcsi erőfeszítéseivel is. Ezenkívül ezekkel az erőfeszítésekkel szemben neki csak még egy beígért, de teljeseedésbe nem ment politikai programjának kérdőjele áll rendelkezésére.

A nemzeti-parasztpárti kormány uralomrajutásakor a legteljesebb morál visszaállításának, a gazdasági krízisnek a lej stabilizációja általi megszüntetésének, a megbolygatott társadalmi és politikai rend helyreállításának programjával jött.

Annnyira vágyott erre Románia egész polgársága nemzetiségi különbség nélkül, hogy egy szóra elhitte ezt az új kormányt s éppen emiatt nem is volt szüksége arra a kormányt, hogy első választása alkalmával is igénybe vegye azokat az erőszakosságokat, amelyeket liberális kormány elődje produkált kormánytöbbsége kialakítása végett.

A hitnek, a reménynek és a felszabadulás érzetének erőssége feleslegesítette a kormányt a legkisebb erőszak bevezetését is, amellyel a szavazó polgárság akaratának meghamisítása lett volna a célja.

És mi történik most? Nem ugyan urnalopás és szólásszabadság flagrns megsértése, hanem mégis bizonyos erkölcsi és fizikai terror nehezedett rá a választók egyes tömegeire.

Fizikai terror nehezedett a választókra ott, ahol a vajnik csapatok ragadtatták magukat az ellenpárt, különösen a liberálisok elleni sajnálatos kilengésekre; erkölcsi terror pedig nálunk, kisebbségeknél, különösen a Szé-

kelyföldön, ahol a kormány részint alantas közegeinek felhasználásával, rábeszéléseivel, különösen pedig a magyarság egységéből leszakadt renegátok közreműködésével iparkodott székelypártunkat az egységbontásra reávenni.

Mondjunk meg nyíltan, hogy ezt nem vártuk a kormánytól; nem vártuk különösen akkor, mikor egyes helyeken paktumot kötöttünk vele, amely paktumot mi a legbecsületesebben be is tartottuk. Hogy lehet az, hogy a kormány, mikor egyik kezével békejebbot nyújt nekünk, mikor ezzel a kéznyújtással fegyvertársainkat avat bennünket, ugyanakkor a másik kezével magától eltaszít és fegyvertársaiul a renegát magyarokat használva fel, minket erkölcsi és nemzeti érzelmeinkben is megbánt?

Nem, nem ezt vártuk volna a kormánytól, hanem ellenkezőleg a becsületesebb fegyvertárs segítségének őszinte megbecsülését és elismerését.

Nem értjük a kormányt ezt a magatartását akkor, mikor magyarságunk semmi törvényteleniséget vagy kedvezményt nem kívánt tőle, csupán csak a számarányának megfelelő képviselőt, nem értjük különösen akkor, mikor a kisebbségi törvény elkészítését már beharangozta, a külföld előtt is erre ígéretet tett, s amely törvénynek egyik sarkalatos pontját éppen az kell, hogy képezze, hogy kisebbségeink a közélet minden megnyilatkozásában számarányuknak megfelelően kell, hogy magukat képviseltessek.

Nem állítjuk, hogy ilyen politikai választásoknál az azt levezető kormány legjobb akarata mellett is nem fordulhatnak elő kilengések. Azonban a mostani kilengések nem indokolhatók akkor, mikor az első választások a legsimábban, csendben és rendben zajlottak le.

Ezeket a mostani kilengéseket nem a fegyveres hatalom közegei, hanem a kormány vajnik csapatai követték el.

Egyáltalán mi a célja, a feladata ezeknek a vajnik csapatoknak? Az alapszabályaik és Maniu egyszeri felvilágosításából azt tudtuk meg, hogy ezeknek a vajnik csapatoknak létesítésének célja a nemzeti érzés és összetartás fejlesztése.

Mi köze ennek a liberális és más pártállású kortesek és vezető egyének fejbeveréséhez? A nemzeti érzést ellenkező politikai felfogásuaknak a fején és oldalbordaín keresztül akarják beverni?

S egyáltalán a kormányt morális programja végrehajtásához mi szüksége van a vajnik csapatokra?

Ismerünk egy régi klasszikus közmondást, mely így szól: „Minden ország talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megdől, Róma elvesz és rabigába

görnyed”. Amint ennek igazsága Róma esetében be is igazolódott.

A kormányt morális programjának végrehajtásához nem vajnik csapatokra, hanem morális tettekre van szüksége mint bizonyításokra, hogy programját a maga ideálista felfogásában akarja végrehajtani.

Nem vonjuk kétségbe, hogy a kormányt bizonyos esetekben határozott jóindulatát és szavatartását is észlelhetjük; azonban az olyan sajnálatos kilengések, mint amilyenek ezeknél a választásoknál is történtek, nem szolgálnak bizonyítékul az ő morális felfogása tisztaságának. Ezek a kilengések nem szolgálhatnak a kormány jó hírnevének öregbítésére, hanem éppen az ellenkezőjére.

A mostani választásokból is újból levonhatjuk azt a tanulságot, hogy nálunk kisebbségeknél még ott is, ahol nem kötött semmiféle párttal paktumot, hanem önálló listával bocsátkozott bele a választási küzdelembe, nem történt semmiféle kilengés, ami a kisebbségek politikai és önfegyelmességének adta tanujelét, amelyet nem szabad figyelmen kívül hagyni akkor, mikor az állampolgári jogok legteljesebb kiterjesztéséről van és lesz szó, értjük ezalatt a készülő kisebbségi törvényt.

A kerületi igazgatóságok felállításának is, azt hisszük, a többek között az az egyik legfontosabb célja, hogy ezeken belül megvalósuljanak a kisebbségek és népek mindazon jogos közigazgatási és közéleti kívánságai, amelyek biztosítják nekik az állam kormányzásában saját természet, társadalmi és kulturadottságai révén való minél teljesebb mértékbeni részvételét.

Ismételjük tehát, hogy a kormányt programja végrehajtásában soha egy pillanatig sem szabad letérnie a józanság, a bölcs mérséklet és morál utjairól. Ez a politikai morál aztán, amelyről sokan azt állítják, hogy fantaszták agyában létezhetik, magával involválja azt is, hogy a becsületesebb fegyvertársakat, az egyénileg és politikailag fegyelmezett pártalakulatokat az állam kormányzásában mindig meg kell becsülni.

**Az
idény
legszebb
és**

**legújabb divatlapjai
megérkeztek**

a

Sándory

könyvkereskedésbe.

Nyilatkozat.

A „Székely Szó” február 2-iki számában Hurek a városnázáról cím alatt egy közlemény jelent meg, melyre a város Interimár Bizottsága nem annyira az e cikkben foglalt állítások megcáfolása, mint inkább városunk közönségének felvilágosítására szükségesnek látta az alábbiak közlését:

A szavazójegyek kiosztásának nehézkes módját a felületes szemlélő teheti ugyan kritika tárgyává, de ha a cikkirő alaposabb ismeretét feltételező tárgyalossággal a szavazójegyek szétosztásának követendő intézkedéseket is tanulmányozta volna, azonnal belátná, hogy egy-egy cikkirőjét követelt gyorsított eljárás egyenesen technikai lehetetlenség.

A szavazójegyek kiosztására tömegesen jelentkező szavazóknak nemcsak a kiadott, hanem a városnál visszatartott szavazójegyet is alá kell írni, az írni nem tudó szavazójegyekhez azok teljes személyleírása csatolandó és az így összegyűjtött szavazójegyeket, miután meg aznap aláírtnak, másnap átvehetik a szavazók.

Vizsgálatai eredményeként nem engedő meg, hogy az Előjáróság az összes szavazójegyeket előre aláírja, mert az azt nem vett szavazójegyeket majd csak a bíróság bírhatja alá, és ezt a rendelkezést, ha feleltelenül kifogásolja is valaki, az Előjáróságnak mégis respektálnia kell!

A szavazójegyek 50%-át már kivették, és a szavazó polgárok rendelkezésére álló hely hónap, még mindig elég idő azok szétosztására, így a cikkirő a jogaik gyakorlásától esetleg először választóként teljesen feleslegesen aggódik.

Ami pedig a szavazójegyek kiállításánál felhozott „felhatalmazást” illeti, arra a következőket kívánjuk megjegyezni: az Interimár Bizottság a lakosság részéről házról-házra járással nem tisztviselő, hanem helyi polgárok általítottak (összes Székely) Imre volt vasúti tisztviselő vezetésével, Glogimán Gheorghe secretárnak, mint referensnek felügyeltek alatt, még dr. Benke Antal polgármestere idejében.

A hivatali 1929. október 3-án átvevő Interimár Bizottság így már nem is foglalkozott a szavazó listák összeállításával, készen kapva azokról összeállításának az alapját, azaz összeírást. Az évszámok az összeírás alkalmával ott voltak a szavazók vagy hozzátartozók bemondatain alapján jegyeztettek be. Ezekről a bemondatak alapján lehet felelős a bemondó, és az akkori polgármester által kiküldött bizottság, de az Interimári Tanácsot ezért akkor támadni, amikor még felelőssé tenni sem lehet, azompolytalan dolog.

Az Interimári Tanács elnöke a választói listák elkészítését illetően kifüggesztési rendeletet csak eljött, mert 48 órával e hivatali átvevő után 1929. okt. 5-én azok összeállítását befejezték.

Ha valóban az lehet tehát a cikkben beírt (számonkérésről azt megteheti a cikkirő, de most rossz helyre adressálta azt), hogy a város a gyarmatiszra pedig, hogy a szavazók kiállítására lenne a szavazójegyek kiosztásának célja, az Interimári Tanács felhatalmazásán alulnak tartja válaszolni, de azt ki kell mondani, hogy itt senki politikai meggyőződéséből befolyásolni nem akarnak és nem politikai érdekből befolyásolni sem akarnak.

Ha pedig valaki a cikkirője olyan tisztviselőről, aki a szavazójegyek kiosztása alkalmával a választó polgárokat oktathatná, úgy az egyenes és tiszta eljárás az lenne, ha meg is nevezné az illetőt, hogy a felettes hatóságtól kérhessük ellene a fejeletti vizsgálat megindítását.

Amíg ezt nem tesszük, hiánytalan az Ideiglenes Tanács ezt a címet is a többi „Székely-Szó”-ban megjelent gúnyolódó és tendenciózus cikkre soroljuk, azaz a meggyőzőssel, hogy azokat a népszerű nyilatkozatok után a város közönsége bizonyára a kellő értékükre szállítja alá.

Az ember akkor kezd gúnyolódni, ha érveit fogytán van!

Gheorgheeni, 1930. február 5-én

Az Interimár-Bizottság.

Vizellátásunk.

Nem szoktam szerepelni soraimmal helyi lapjainkban több okból, azonban egyik utóbbi számában a Gyergyói Újságnak egy cikk jelent meg, mely városunk vizellátását tárgyalta népies beállítással, úgy állítva be a dolgot, mintha városunk vizellátása egy műszakilag helyesen megépített vízvezetékkel pénzügyi okokból csak elérhető nem volna.

Mivel én ezen felfogással egyet nem értek, sőt ellene harcolni kötelességemnek tartom, ez adja kezembe a tollat, nem akarván, hogy városunk lakosságában ezen pesszimistikus felfogás gyökeret verjen.

Miről is van szó tulajdonképpen? Egyszerű és bőséges víz van szükségünk embelevetetre, alátok itatására, mosásra, fürdésre, öntözésre. Szükségünk van továbbá a szennyvizek elvezetésére, amely utóbbi szükséglet azonban főleg csak a város sűrűbben beépített területén áll fenn.

Szó sem lehet arról, hogy ezen szükségletek kielégítése csakis rendszeres fejtetett vízvezeték és csatornázás útján oldható meg. Az utak árkaiban való vízvezetés nyáron lehetséges, azonban rongálja az uttesteket, téli időben azonban vagy egyáltalán nem lehetséges, vagy pedig olyan dolog, mint a fából vaskarikák.

A várost a háború kitérőse akadályozta meg a vízvezeték megépítésében, amiért az iratokból megállapítható. Egy oly vízvezeték megépítéséről volt akkor szó, mely feltételezte, hogy 1920-ban a városnak már közel tizenötezer lakosa lesz. Ma 1930-at írunk, hol vagyunk mi a tizenötezer lakostól, örülünk, hogy amikor szükséges, a tízezer lakost ki tudjuk mutatni. A terv helyes volt akkor, mert a városnak volt anyagi ereje. Ma meg kell elégednünk egy olyan vízvezetékkel, mely a jelenlegi és a közel jövő szükségletét kielégíti és könnyen tovább fejleszthető.

Szállard meggyőződése, hogy a városnak megvan az anyagi ereje egy ilyen vízvezeték megépítésére. Helyszűke miatt ennek részletezésébe most nem bocsátkozhatom, azonban újlag azt mondom, hogy akarni kell és a városnak meg lesz a vizellátása.

Tíz éves városi mérnöki működésem alatt hány olyan embert, köztük özvegyasszonyt láttam, aki csekély anyagi erővel, azonban a szűkség által hajtva, erős akarattal hajlékot épített Istenbe vetett hittel, másrészt azonban takarékos életet élve. Nem volt ezeknek olyan tőkéjük, mely őket feljogosította volna építkezésekre, azonban volt erős akaratuk.

Városunknak még mindig van anyagi ereje és nagyon szomorú dolog volna, ha az akarat hiányán hiúsulna meg a város előrehaladása.

Jelenleg több mondanivalóm nincsen, csak egyik nagy költőnknek pár sorát akarva idézni, melyben, midőn azt ifjú korunkban önképzőkori dolgozatunkra írtuk, feligének, kissé kétkedtem, melynek igazságáról azonban az életben számtalanszor meggyőződtem:

Tudod, mi az erő? Akarat,
Mely előbb, vagy utóbb, de diadalt arat.

Gheorgheeni, 1930. febr. 3.

László Antal,
városi főmérnök

Meghívó.

Alulírottak tisztelettel kériük a gyergyói községek közbirtokosságainak, róm. kath. egyházainak és egyéb köztisztviselteinek nagybecsű vezetését, valamint az Országos Magyar Földhitelintézet beszerzésére már felkért urakat és mindazokat, kik az ügy iránt érdeklődnek, hogy folyó hó 16-án, vasárnap d. u. 2 órakor Gyergyószentmiklóson a Laurentzi-féle étteremben közös értekezletre megjelenni szíveskedjenek, magukkal hozván a tárgyra vonatkozó és esetlegesen már beszerzett adatokat.

A Magyar Földhitelintézet gyergyói előkészítő bizottság nevében:

Dr. Gaál Alajos,
elnök

Dr. Csiby.

Férfi pénztárcák

nagy választékban
a Sándory könyvkereskedésben.

Ipartestületünk temetkezési segélyosztályának közgyűlése.

Mindenkitől észrevétlenül, szép csendben dolgozik Ipartestületünknek egy szociális segélyosztálya: a temetkezési segélyegylet.

Nem dolgozik sem felhajtókkal, sem hangos reklámmal, reklámja neki az ő saját, mindenki által elismert működése.

A kis egzisztenciák számára létesült ez az intézmény, akiknek gondot okoz egy-egy hozzátartozójuk halálával felmerült temetési költség.

Most már ezt a kérdést megoldotta ez a temetkezési segélyosztály, amennyiben tagjai 15 lei halálózási járulék ellenében nyomban a haláleset igazolásakor 5000 lej temetkezési segélyt folyósít.

Ki lenne olyan szegény, aki ezt a 15 lej halálózási járulékot ne tudná befizetni, különösen akkor, amikor 5000 lejt kap ennek ellenében?

Nem hangzatos jelszavak és nagy ígéretekkel dolgozó biztosító intézet ez, amely csak az ígéretekben bőkezű és magas tagjárulékok beszedésében pontos, annál bizonytalanabb azonban a fizetésekben; hanem úgy ígéréteiben, mint fizetési kötelezettségben feltétlenül biztos.

Ez a szociális intézmény f. hó 2-án tartotta meg az Ipartestület székházában évi rendes közgyűlést, mely közgyűlési beszámoló élénk bizonyítéka az intézmény sokrahatótlóságának és megalapozottságának.

A temetkezési segélyosztály ügyvezető elnöke, Novák Béla elnökle alatt tartatott meg a közgyűlés.

A tárgysorozat legérdekesebb pontját a pénztári jelentés képezte, melyből megtudtuk, hogy két év alatti működési ideje alatt összebevétele volt 161 579 lej, melyből temetkezési segélyképen 25 halott után kifizetett 125 000 lej.

Készpénzállománya ezidőszert 118 522 lej, taglétszáma 547.

A felügyelőbizottság jelentésében a legnagyobb rendről és pontosságról tanuskodott, azokkal szemben, akik ezt a kis segélyosztályt vezetik.

A közgyűlés elismeréssel és egyhangulag vette tudomásul a jelentést, köszönetet mondva egyúttal a vezetőség lelkiismeretes és önzetlen munkálkodásáért. A közgyűlésen részt vettek Tölgyes és Maroshévíz kiküldöttei is, ahová a temetkezési segélyosztály szintén kiterjesztette működését.

A nagyközönség érdekében mi is üdvösköztetjük, hogyha minél nagyobb számmal veteti fel magát tagként a segélyosztályba, mert minél nagyobb a taglétszám, annál nagyobb a temetkezési segély összege is.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a jövő évi közgyűlés ennek a valóban szociális intézménynek még nagyobb fejlődéséről fog jelentést tenni.

Jel-
mez-
bálra

álarcok
nagy választék-
ban kaphatók a
Sándory
könyvkereskedésben.

HIREK.

— **Csiki Magánjavak ügyében** a Nemzetek Szövetségéhez Genfben múlt év július hó 20-án benyújtott petíció tárgyalását a kiküldött harmas bizottság a Népszövetség májusi ülészakára halasztotta el.

— **Változások a járásbírószágon.** Az igazságügyminiszter Ion Mihaileanu és Dumitru Tigianu járásbírókat Gyergyószentmiklósról elhelyezte. Mihaileanuban öt év alatt megszeretett jóbarátot veszítettünk és Tigianu távozását is igen sajnáljuk, bár ez utóbbit rövid itt tartózkodása alatt inkább csak számos jogi munkájából ismerhettük meg. — Helyettük dr. Ernest Bottuschan és dr. Dumitru Chiriliuc járásbírók jöttek, kik idősebb, rokonszenves uriemberek, és működésük elé csak reménnyel nézhetünk. — A gyergyószentmiklósi ügyvédek febr. 1-én atávozó Mihaileanu és Tigianu bíróktól banketten búcsúztak, míg az új bírónál febr. 7-én délbentestületileg tisztelegtek.

— **Halálozás.** Özv. Wellman Samuné sz. Kovács Mária, Wellman Samu volt csikszeredai főügyész és Wellman Géza volt gyergyószentmiklósi tb. főszolgabíró édesanyja január 25-én, 82 éves korában Veszprémben meghalt. Az elhunytban dr. Benke Antal anyósát gyászolja.

Horváth István, tekerőpataki 48 éves gazdálkodó, akin néhány nap előtt a gyergyószentmiklósi szanatóriumban műtétet végeztek, f. hó 2-án váratlanul elhunyt. Temetése 4-én volt általános részvétel mellett.

Tódor István tekerőpataki tekintélyes gazda 17 éves leánya, Juliska, hosszas szenvedés után f. hó 7-én meghalt. Gondos szülői anyagi áldozatot nem kímélve mindent elkövettek a megmentésére, a helyi szanatóriumban meg is operálták, de a könyörtelen halál mégis elragadta tőlük, mély gyászba borítva nemcsak szerető szülőit, hanem a kiterjedt nagy rokonságot is, mert a szelídelelkű, finom érzésű kis Juliskát mindenki szerette.

— **Ditró község polgársága egységes listával megy a közig. választásokra.** Ditró község eddig mindig híres volt arról, hogy bármilyen megnyilatkozása alkalmával nézeteket nem lehetett közös nevezőre hozni.

A közelgő közigazgatási választások alkalmával is lehetett következtetni erre, azonban, amint örvendetesen értesülünk, a Magyar Párt ditrói tagozatának tapintatos irányítása és kezdeményezése folytán sikerült egy olyan listát összeállítani, amely minden társadalmi osztály érdekét kielégíti és így az egységes lista győzelmét egyhangulag biztossá teszi.

Ez az egységes lista megteremtése annak a bizonyítéka, hogy Ditró község lakosságában mindig meg volt a kellő érzék a kölcsönös megértés iránt, csupán talán nem volt a helyes mód úgy megválasztva, amely ennek a tiszta székely és tekintélyes községnek mindenkor egységes fellépését biztosítani tudta volna.

— **A gyergyószentmiklósi Ipartestület Dalköre** a gyergyói dalárdák közreműködésével, mint már lapunk múlt számában említettük, f. hó 16-án, vasárnap a Laurentzi féle színházteremben hangversenyt rendez. A vezetőség a hangversenyre szóló meghívókat most bocsátja ki. A csinosan kiállított meghívók közlik a hangverseny tartalmát, 14 pontból álló műsorát.

A hangversenyen szerepelnek a Gyergyószentmiklósi Ipartestület Dalköre Bálint Ákos karnagy, a ditrói Ipartestület Dalköre László István karnagy, a Szárhegyi Róm. Kath. Egyházi Dalkör P. Kristó Modest karnagy vezetésével; Magyar vigjáték-nyitányt ad elő a gyergyószentmiklósi „Schubert” Zene- és Dalegyesület zenekara Vákár László vezénylese mellett. Beszédet tart Vákár József örm. szert. plebános; Dalról a dalosoknak ad elő dr. Willer József orsz. főkarnagy, képviselő. Záróbeszédet mond E. Deér Kálmán egyleti díszelnök.

— **A református egyháztagok figyelmébe.** Február 9-én d. u. 3 órai kezdettel tartja a ref. egyház a szokásos évi nagy közgyűlést, melyre a hívek teljes száma megjelenését kéri a Vezetőség.

Közkíváncsra a „Sport Egylet” febr. hó 23-án délután 5 órai kezdettel megismétli nagy télszést aratott műsorát, kibővítve új ballet és zeneszámokkal. Belépőjegy lej: 40 és 20.— azért, hogy mindenkinek módjában álljon ezen páratlanul szép látványos műsort meg nézni.

Részletes programot külön plakátokon hoz.

— **A Magyar Földhitelintézet ügye** A múlt év dec. 1-i közbirtokossági kongresszus által a csiki Földhitelintézet megalapításának előkészítésére kiküldött ötös bizottság f. hó 2-ikán újból értekezletet tartott Csikszeredában, melyen a csikrészi közbirtokosságok és egyházak vezetősége mintegy 60 taggal képviselte magát.

Az értekezlet, mely délelőtt 1/211 órától délután 1/22 óráig tartott, részletes tárgyalás alá vette a csiki Földhitelintézet alapításának kérdését, s Bartalis Ágoston elnök, dr. Csiby Andor, Cseh István bankigazgató, Péter József, Csedő Imre közb. elnökök, dr. Gál József ügyvéd, György Gábor kászoni plebános, Nagy Antal csikszentmártoni plebános és dr. Pál Gábor szenátor hozzászólásai után a csiki Földhitelintézet felállítását a csiki székelység megmentése érdekében egyhangulag közzükségletnek nyilvánította, s mint illet. erkölcsi kötelességévé teszi úgy az egyeseknek, mint különösen a közbirtokosságoknak a minél hathatósabb mértékbeni támogatását. Elhatározta, hogy addig is folytatni fogja a népközlötti minél szélesebb propagandát, a közbirtokossági közgyűléseken pedig az ötös bizottság egy-két tagjával mindig képviseltetni fogja magát, egyben a közbirtokosságokat körlevélben hívta fel az ügy támogatására, mely körlevelek az egyes közbirtokosságokhoz már ki is mentek.

A csiki közbirtokosságok és egyházak értekezlete után most már rajtunk, gyergyóiakon van a sor, hogy ezt a mindenképpen megszívlelendő eszmét mi is hasonló lelkesedéssel és odaadással karoljuk fel.

A gyergyói közbirtokosságokat és papságot a gyergyói előkészítő bizottság, amint a meghívót lapunk más helyén közöljük, f. hó 16-ikának d. u. két órájára hívta össze Gyergyószentmiklóstra, a Laurentzi nagytermébe.

— **A gyergyóalfalvi Szociális Missziótársulat Leányegyesülete** f. hó 8-án saját pénztára javára előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Színre kerül Csike Károly 3 felvonásos színműve, a Legényfurfang.

— **Az új nyugdíjemelés mértéke.** Multkori számunkban említést tettünk arról, hogy a kormány elhatározta a nyugdíjak újabb rendezését. Azóta már megjelent a Monitorul Oficial február 1-i számában a minisztertanácsi határozat, amely jan. 1-ig visszamenőleg járó emelés mértékét s egyuttal pontos utasításokat is tartalmaz erre nézve a pénzügyigazgatóságok részére.

Az 1925-ös nyugdíjtörvény alapján kétezer lejnél magasabban megállapított polgári nyugdíjak 1930. jan. 1-től így emelkednek: a 2000 és 2200 lej közötti nyugdíjak 16%-al, a 2201—2300 közöttiek 22%-al, a 2301—2600 közöttiek 23%-al, a 2601—2800 közöttiek ismét 22%-al, míg a 2701—3000 lej közöttiek 21%-al fognak emelkedni.

Ugyanezen minisztertanácsi határozat intézkedik a hadirokkant altisztek és nyugdíjas tisztek nyugdíjainak felemeléséről is.

Bárha ez a nyugdíjrendezés még mindig ninesen arányban a nehéz megélhetési viszonyokkal, mindazonáltal mégis a kormány jóindulatáról tesz bizonyosságot a nyugdíjasokkal szemben.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazoknak, akik feleségem elhalálozása alkalmával a temetésen való részvételükkel vagy bármilyen módon kifejezték részvétüket, ezúton mond köszönetet Váradi János és családja Borszék.

— **Halálos bicskázás.** F. hó 4-én több remete legény látogatóba ment egy leányhoz. A vetélytársak, 18—20 éves fiúk csakhamar összekülbözték, aminek az lett a szomorú következménye, hogy Péter Antal 19 éves legényt egy bicskaszurással halálra sebeztek. A fiu azonnal meghalt.

— **Sorozatos betörések.** Kedden, f. hó 4-én éjjel a szentsimoni postát fosztották ki ismeretlen betörők, a szerdáról csütörtökre virradó éjjel valószínűleg ugyanazon társaság 1,200.000 lej készpénzt és egy 500 000 lejről szóló betéti könyvet emelt el a csikszenttamási közbirtokosok pénztárából. A betörők kézrekerítése érdekében nagyarányú nyomozás indult meg.

— **Baleset.** Gál Sándor kilyénfalvi tekintélyes gazda szénaszállítás közben a magosra rakott szekérről a dőcögős ut egy hirtelen ka nyarulatánál lezuhant a földre s fején és arcán zúzódásokat szenvedett. Dr. Csiky részesítette első segélyben.

* **Eladó üzembépes eséplőgarnitúra** MÁV goiyóscsapágyu 800 as, Motor HP. 10 Langen és Wolff gyártmányu. Ertekezni lehet Nagy Sándor tulajdonosnál Gyergyóremetén (Reme tea jud. Ciuc).

* **Állást keres** 33 éves nőtlen férfi magyar, román, francia, német, nyelvtudással. 10—1

* **Nagyon szép tömörkőris betétes hálószobabutor** 22.000 (huszonkétezer) lejért vásárolható. Hegyessy asztalosműhely.

* **Jó családból való fiut** tanulónak felvesz, segédet azonnalra alkalmaz **Benedek Mihály** kerékgyártó Gyergyószentmiklós, Magyar utca 44. 2—1

NYILTTÉR. *)

Az érdekeltek b. tudomására hozom, hogy Hubert János Gheorgheni-i lakos bevásárlóm, mint eddig, úgy ezután sem csinálhat adósságokat számlám terhére.

Mercurea-Ciuc, 1930. február 5.

Negler Izidor

nyersterménykereskedő.

3—1

*) E rovat alatt közlöttékért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

Papi reverendákat, cimádákat

szakszerű kivitelben, jutányos áron készít

Laczkó Elek,

12—11

uri szabó Gyergyóremetén.

A marosvásárhelyi 70 ágyas modern szanatórium

műtő és szülészobákkal, Röntgen-, hydro- és elektrotherapiával, quarz és diathermiával, bacteriologiai és chemiai laboratorumokkal stb. berendezve, továbbá hideg-, melegvízzel, központi fűtéssel, lifttel, rádióval felszerelve

december hó 16-án nyílt meg.

Felvesz: Sebészeti, nőgyógyászati, szülészeti, bel-, ideg-, bőr-, urológiai-, fül-, orr-, gége-, szemészeti és gyermekgyógyászati betegeket.

Ezüstözés! Nikkelezés! Fémnyomás!

Csillárok, fürdőkádak, takaréktüzhelyek, konyhaberendezési cikkek készülnek

Novák Béla
villanyerőre berendezett
bádogos üzemében 20-16
Gheorgheni — Ciuc.

Üzleti könyvet

jó papíron, tartós
vászon kötésben

csak a

Sándory
könyvkereskedésben kaphat

Eladók:

állandó raktáron lévő antik butorok, szalongarnitúrák, komodok, vitrin porcellánok, értékesebb takarók.

Özv. Bernáthné,
Sfântul-Gheorghe—Sepsiszentgyörgy,
Olt-ut 31. 3-3

Ha bármily modern, jó és olcsó

BUTORT 52-51

akar, ne sajnálja a fáradságot és forduljon bizalommal **Ambrus István** műasztaloshoz (Valea-Strâmbă) Tekerőpatak. Időnkint kész hálósobák is kaphatók.

Aragonit disztárgyak

Sándorynál.

A legmakacsabb **köhögést,** a kinzó **fulladást** és **rekedtséget** bámulatos rövid idő alatt megszünteti. A szájjüregt desinficiálja s így a ragályos betegségektől megóvja.

Tüdőfű cukorka.

Kapható az összes gyógyszerertárakban.

Ara 20 Lei. 52-43

Egyedüli készítő:

OSVÁTH
gyógyszerertár Targu-Mureş.
Vigyázat! Csak bádogdobozban, tüdővédjeggyel valódi.

Köttessük be könyveinket

Sándory könyvkötészetében.

Családi okok miatt eladó a Csete család tulajdonát képező „Marosszentgyörgy“-fürdő

az összes hozzátartozó épületekkel és berendezésekkel együtt, melynek tartozékát képezik: forrás, sétányok, parkok és mintegy 6 katasztrális hold ingatlan, melyen az egész fürdő fekszik. Nevezetesebb berendezések és építkezések: I. a 863 méter mélységű **Ártézi furás,** melynek napi vízbősége 45-50.000 liter víz. A víz hiteles vegyelemzése a következő:

A Maros-Torda vármegye egészségügyi hatóságának képviselői jelenlétében a marosszentgyörgyi forrásból vett klor, brom, jód, víz mintának vegyi szétbontását (analízisét) megejtve, az alább jelzett eredményeket nyertem:

a) az üvegek alján egy sárgás barna vastartalmu lerakódás észlelhető, amely vas-savaknak szétbomlásából származik, amelyekkel a víz együtt jön fel. Az oldhatatlan anyagok lerakódása után a folyadék átlátszónak és szintelennek mutatkozik.

A szag észrevehetetlen, íze sós, nagyon gyöngén keserű és kissé pikáns. Sűrűsége 20° C nál 1.095147.

b) A vegytani elemzést megejtve s a folyadékban talált anijónokat és catijónokat adagolva, a 20° mellett megmért vízben literenként a következő összetételt találtam:

Vegytani elemzés:

Clornatrium (NaCl)	120.5220
Sziksó (KCl)	0.4675
Amonium clorat (NH ₄ Cl)	0.5645
Calcium clorat (CaCl ₂)	8.1165
Magnezium clorat (MgCl ₂)	6.2560
Aluminium clorat (AlCl ₃)	0.9152
Brom szóda (NaBr)	0.1148
Jód szóda (NaI)	0.0070
Szulfat szóda (Na ₂ SO ₄)	0.0216
Vasbikarbonát Fe ₂ (HCO ₃) ₂	0.7849
Acidumsilicium (SiO ₂ H ₂)	0.0344
Összesen:	137 6045

Ebből a táblázatból következik, hogy a 20-24 m³ clor, brom, jód és amoniacos vízből naponta csak 20 m³ (20.000 liter) számítva, felszínre jön:

2406 kgr. Clornatrium
11 „ 290 gr. amonium clorat
2 „ 296 „ brom szóda
0 „ 140 „ jód szóda.

Ennek a víznek elpárologatása után nyert szilárdmaradvány felhasználható volna a nyakdaganatok gyógyítására szánt só előállítására.

Pamfil s. k.

a Gyógyszertani Intézet Klinikai Gyógyszertár igazgatója

A feljövő nagy víztömegből naponként megfelelő berendezéssel lepárolás után előállítható volna mintegy 7000 kgr. „**Jód só**“, mely a mai viszonyok között napi 200.000 lej értéknek felel meg. II. **Hideg fürdő:** melynek medencéi és építkezési területe 1264 □ méter. 2 tusoló hellyel és 140 vetkőző kabinnal. III. **Melegfürdő:** 31 káddal és kabinnal; az ehhez tartozó irodák, mellékhelyiségek, gépház stb. összterülete 644 □ m. IV. Különböző gépek, műhely stb. V. Zenepavillon: területe 78 □ m. VI. Vendéglő: 340 □ m. területtel.

A fürdő a vasuti megállótól 500 méternyire fekszik. Szentgyörgy község főutjáról külön bejáróval Marosvásárhelytől mintegy 4 kilométernyire van. Szezon alatt állandó autóbuszjárat és külön fürdővonat áll a fürdőző közönség rendelkezésére.

Ugyanitt

a fürdővel együtt, de külön is eladó a fürdő közvetlen szomszédságában I. egy **beépített, 4 és fél holdas belsőség,** nagy gyümölcsösrel. Ara 450.000 lej. II. egy **beépítetlen elsőosztályu 3 holdas belsőség,** ára holdanként 80.000 lej. III. a fürdő körül, Szentgyörgy és a vasutvonal között **40 hold elsőosztályu szántó,** mely ugy dinnye, mint tengeri és buzatermelésre nagyon alkalmas **3 hold jó minőségű rét.** Ugy a szántó, mint a rét, belsőségeknek kitűnően parcellázható, ára holdanként 42-52.000 lej.

A fent felsorolt ingatlanoktól mintegy 2 és fél km. távolságra szintén eladó (Agárd felé) még **5 és fél hold szántó,** melynek holdankénti ára 28.500 lej. A föld elsőrangú buzaföld. **Direkt a fürdő ára megtudható a „Gyergyói Ujság“ szerkesztőségében.** Ugyanitt betekintésre kaphatók a fürdőre vonatkozó ker. vegyelemzési kimutatások is, melyek a fenti ismertetésen kívül más, rendkívül fontos orvosi felvilágosítással is szolgálnak.

Bővebb felvilágosítást nyújtanak a tulajdonosok: Csete Béla és fivére Maros-szentgyörgyön.

Ismerőseinek szívesen ad felvilágosítást ez ügyben Angi Balázs is Târgu-Mureş, Str. Principele Carol 66. sz. 4-3

Értesítés. A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy Gyergyószentmiklóson (Városház-utca 5. szám alatt, a Petrácsics-féle házban)

Gyergyói Első Temetkezési Vállalatot

újából megnyitottam. Igyekezni fogok, mint régen is, a n. é. közönségnek becsületes és minden tekintetben kifogástalan munkával és áruval szolgálni.

Raktáron tartok

nagy választékban mindenféle temetkezési cikket.

Olesó és szabott árak! Gyors kiszolgálás!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri **Szenkovits Ödön.**